

Anarkister och andra hinder för anarki

Bob Black

Det finns just nu inget behov av att skapa nya definitioner av anarkismen – det skulle vara svårt att bättra på dem som för länge sedan har utformats av ett antal framstående döda utlänningar. Inte heller behöver vi uppehålla oss vid de välkända avledningarna: kommunistisk och individualistisk anarkism och så vidare; allt det där hittar man i facklitteraturen. En viktigare fråga är varför vi idag inte har kommit en tum närmare anarkin än vad Godwin och Proudhon och Kropotkin och Goldman var på sin tid. Det finns många orsaker härtill, men dem man borde överväga mest noggrant av alla är de som skapas av anarkisterna själva, eftersom det är just dessa – om några – hinder som det borde vara möjligt att undanröja. Möjligt, ja – men troligt är det knappast att så sker.

Efter år av studier av – och under vissa tider också hemska upplevelser som aktivist i – den anarkistiska rörelsen, har jag kommit till den väl underbyggda slutsatsen att anarkisterna själva är en grundläggande orsak – och, är jag rädd, en tillräcklig orsak – till att anarki kommer att förbli ett skällsord utan skuggan av en chans att någonsin förverkligas. Uppriktigt sagt så är de flesta anarkister oförmögna att leva självständigt i samarbete med andra. Många av dem är inte alltför sluga. De lusläser sina egna klassiker och annan inne-litteratur till den grad att de utestänger all vidare kunskap om den värld vi lever i. Som de timida varelser de i grund och botten är söker de sig till likasinnade i den underförstådda överenskommelsen att ingen ska underkasta någon annans åsikter eller handlingar någon som helst intelligent kritik, att ingen i kraft av sin personlighet höjer sig över den rådande nivån, och – framför allt – att ingen ifrågasätter den anarkistiska ideologins heliga doktriner.

Den anarkistiska miljön utgör mindre en utmaning mot den rådande ordningen än en högt specialiserad form av anpassning därtill. Den innebär ett levnadsätt, eller ett komplement till ett sådant, med sin egen speciella blandning av belöningar och uppoffringar. Fattigdom är obligatorisk, och avför därmed frågan om en viss anarkist skulle ha varit misslyckad även utan sin ideologi från dagordningen. Anarkismens historia är en historia om nederlag och martyrskap som saknar like, men likväl vördar anarkisterna sina malträterade föregångare med en morbida hängivenhet som får en att misstänka att de, liksom alla andra, tycker att den ende gode anarkisten är en död anarkist. Revolutionen – den besegrade revolutionen – är ärorik, men den hör hemma i böcker och pamfletter. De revolutionära upproren i detta århundrade – Spanien 1936 och Frankrike 1968 är särskilt tydliga exempel – har tagit de officiella, organiserade anarkisterna på sängen och lamslagit dem, om inte något ännu värre. Det är inte svårt att hitta orsaken härtill. Det är inte det att alla dessa ideologer var hycklare (även om en del var det), utan snarare att de hade fallit in i en daglig militant anarkolunk som de räknade med skulle vara för evigt, eftersom revolutionen ändå var otänkbar här och nu. Då verkliga händelser kom deras retorik på skam höll de sig skräckslaget undan.

Med andra ord skulle de flesta anarkister, om de tvingades att välja mellan anarkism och anarki, satsa på den anarkistiska ideologin och subkulturen snarare än att ta ett riskfyllt språng ut i det okända, ut i en värld av statslös frihet. Men eftersom anarkisterna är nästan de enda som öppet kritiserar staten som sådan, så skulle dessa frihetsfruktande figurer oundvikligen inta en framskjutande, eller åtminstone offentliggjord, plats i varje uppror som var genuint anti-statligt. Trots att de till sin typ själva är efterföljare skulle de finna sig stå som ledare för en revolution vilken skulle hota deras etablerade status i lika hög grad som politikernas och egendom-sägarnas. Medvetet eller ej skulle dessa anarkister sabotera den revolution som dem förutan skulle ha kunnat göra sig kvitt staten, utan att ens dröja ett ögonblick vid det gamla bråket mellan Marx och Bakunin.

Dessa som kallar sig för anarkister har i själva verket inte gjort någonting för att utmana staten. Jag talar här om smittsamma exempel på nya sätt att förhålla sig till andra människor, inte om bombastisk jargong i tryckt form som ingen ändå läser. Anarkisternas sätt att sköta anarkismen är den bästa vederläggningen av anarkistiska anspråk. Det är, åtminstone i Nordamerika, sant att de toppridna "arbetarfederationerna" har brutit samman i leda och bitterhet, och det är gott så, men anarkismens informella sociala struktur är alltigenom hierarkisk. Anarkisterna underkastar sig fridfullt vad Bakunin kallade för "en osynlig regering" som i deras fall består av redaktörerna (till gagnet om än inte till namnet) av en handfull tidskrifter.

Trots skenbart djupa ideologiska skillnader intar dessa publikationer en likartad "pappa-vet-bäst"-attityd gentemot sina läsare, liksom en tyst överenskommelse sinsemellan att inte tillåta ömsesidiga angrepp vilket skulle underminera deras gemensamma klassintresse av att hålla den anarkistiska menigheten på mattan. Varje organisation har mer gemensamt med varje annan organisation än vad den har med någon av de oorganiserade individerna. Man skulle önska att anarkisterna förstod att den anarkistiska kritiken av staten bara är ett

specialfall av kritiken av organisationen. På en viss nivå begriper emellertid de anarkistiska organisationerna detta.

Anti-anarkister kan härav dra slutsatsen att om det nu måste finnas hierarki och tvång, så låt dem då vara offentliga, klart definierade som sådana. Till skillnad från dessa orakel (de nyliberala "libertarianerna" till exempel) framhärdar jag envist i mitt motstånd mot staten. Men inte därför att staten – som anarkisterna så tanklöst förklarar – skulle vara "onödig". Vanligt folk avfärdar denna anarkistiska försäkran som skrattretande, och det gör de rätt i. Staten är uppenbarligen nödvändig i ett industrialiserat klassamhälle som vårt. Poängen är att staten har skapat just de villkor under vilka den är nödvändig genom att beröva individer och frivilliga sammanslutningar deras makt. Statens stöttepelare däremot (arbete, moralism, industriell teknologi, hierarkiska organisationer) är inte bara onödiga, utan står snarare i motsättning till tillfredsställandet av verkliga behov och begär. Men trots att de flesta av anarkismens olika schatteringar ryggat inför staten, skriver de under på just dessa dess förutsättningar.

Om det inte fanns anarkister så skulle staten vara tvungen att uppfinna dem. Och vi vet att det är just vad den vid flera tillfällen har gjort. Vi behöver anarkister som är oanfäktade av anarkism. Då, och först då, kan vi på allvar börja underblåsa anarkin.

Det Anarkistiska Biblioteket

Bob Black
Anarkister och andra hinder för anarki

<http://skarv.nu/portfolio/anarkister-och-andra-hinder-for-anarki/>
Översättning: Ingemar Johansson

sv.theanarchistlibrary.org